

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kronl.

Udje dobé list zastonj.

Vsebina: Razglas. — Nektere misli o agrarnem shodu v Gradcu. — Sklepi graškega agrarnega shoda. — O stavljenju hlevov za govedo. — Izročitev diplome družbenemu vitezu pl. Hohenblumu. — Opombe o vporabi umetnega gnoja. — Stradajoča mesarska obrt. — Nekaj o uvozu francoskih volov na Dunaj. — I. štajersko kontrolno društvo za mleko. — Gospodarski drobtine. — Iz podružnic in krajnih društev. — Uradno. — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. Oznaniła.

Razglas.

Iz „grof Adalbert Kottulinsky-jeve ustanove“, ktero je ustanovila ekselencia grofica Dora Kottulinsky, rojena baronica Mayer-Melnhof, v trajen spomin delovanja svojega ranjkega soproga kot predsednika c. kr. kmetijske družbe za Štajersko, se podeli z 20. novembrom 1906 jedna dosmrtna ustanova v letnem znesku 100 kron (jedensto kron) za revne, za delo nezmožne kmečke posle na Štajerskem.

Prošnje za podeljenje te jedne ustanove se naj pošljejo na predsedništvo c. kr. kmetijske družbe za Štajersko potom načelstva tiste podružnice, v koje okrožju biva prosilec, oziroma prosilci.

Prošnji se naj priloži razven poselskih knjižic ubožno spričevalo in spričevalo, da je prošnik, oziroma prosilka nezmožna za delo (oboje naj potrdi občinski predstojnik), nravnostno spričevalo, kakor tudi uradno potrjeno dokazilo, koliko časa je služboval prosilec (prosilka) kot kmečki posel na Štajerskem, če to ni razvidno iz poselskih knjižic.

Ako je prošnik (prosilka) nezmožen za delo vsled telesne nezgode, treba je za to priložiti zdravniško spričevalo.

Pri oženjenih prosilcih (omoženih prosilkah) se naj navede število udov družine (otrok i. t. d.) in pa premoženjske razmere ostalih domačih.

Prošnje se naj vpošljejo najpozneje do 15. novembra 1906. Konečno se pristavlja, da se ustanova sicer podeli do smrti, toda se odtegne in vstavi, ako se izkaže imejitelj nevrednim, ali pa se nahaja pozneje v boljših gmotnih razmerah.

V Gradcu, dne 1. novembra 1906. Od predsedništva c. kr. kmetijske družbe za Štajersko.

Attems.

Nektere misli o agrarnem shodu v Gradcu.

V prvi vrsti moramo reči, da je bil agrarni shod, ki ga je sklicala na 30. preteklega meseca podružnica graške okolice, velikanska manifestacija štajerskih poljedelcev. Na shodu, ki je bil prav dobro obiskan, se je na prvi pogled lahko opazila neka odločnost in solidarnost, ki nam je porok, da bo se stopalo pogumno

naprej po začrtani poti napredka. Burno pozdravljen je začetkoma spomnil zborovalce naš prvoboritelj agrarne misli, gospod Alfred Simitsch vitez Hohenblum na one žalostne čase, ko je spalo avstrijsko poljedelstvo nekako zimsko spajje, iz kterega bi ga ne mogla zbuditi ne največja beda časa in nobena preveča nevarnost. Združujte se poljedelci, ustanovite svojo centralo in vzdignite visoko svojo zastavo! Ko je govornik leta 1894. izdal ravno omenjeni oklic, oglasil se je le eden, ki se je strinjal z njim. To je pač dovolj drastičen dokaz, kaka nesrečna mlačnost je vladala desetletja v kmečkem stanu in to seveda na njegovo veliko škodo. Dve leti poprej je izdal na Nemškem tak oklic Rapprecht-Ransern, ki pa je povzročil, da je koj pristopilo na tisoče kmetov k zvezi, ter da se je koj ustanovil agrarni dnevnik. Kak razloček vendar! Ko je pozneje pl. Hohenblum delal na to, da se ustanovi v okrilju nižjeavstrijske kmetijske družbe centrala, je bežalo vse prestrašeno od njega, ker si je upal, se javno poskazati kot agrarec. Po nepopisnih trudih se mu je vendar posrečilo doseči svoj cilj, in tako imamo hvala Bogu dandanes centralo, ki je to, za kar je bila že začetkoma namenjena, namreč središče vseh avstrijskih kmetijskih korporacij in varno zavetje agrarne misli. Po vsej pravici je govornik lahko trdil, da se je pod vodstvom centrale doseglo že marsikaj, kar bi se ne bilo nikoli, ko bi se kmetje ne bili zavedli ter se ne združili pod svojo zeleno zastavo. Uspehi pa bili lahko še veliko večji, ako bi bila požrtvovalnost naših kmetovalcev nekoliko večja, kajti, kakor je omenil govornik, mora delovati naša centrala v primeri z zvezo poljedelcev na Nemškem le z zelo borimi sredstvi. Naši stanovski somišljeniki na Nemškem so nabrali po ušmni približno 1 milijon mark, pri zadnjem zvezinem shodu se je sklenilo, da se z ozirom na bodoče volitve ta svota podvoji.

Tem večja je toraj zasluga voditeljev našega avstrijskega agrarnega gibanja, da so vkljub temu umeli to gibanje spraviti do faktorja, s kterim morajo nočeš hočeš računati naše vlade. To pač najbolj dokazuje nek izrek dunajskega občinskega svetovaleca Klebinderja, ki je v jedni zadnjih sej dunajskega magistrata rekel:

„Naj se imenuje pri nas poljedelski minister tako ali tako, pl. Hohenblum je vodja poljedelskega ministrstva.“ Temu nasproti trdi govornik, da v tem oziru ne stori toliko njegova oseba, temveč agrarno gibanje je tisti faktor, ki je celo stvar tako predručal. Kje pa je zaveden poljedelec, ki bi ne bil vesel, da smo prišli že tako daleč? Zato pa zahteva od vsakogar tudi stanovska dolžnost, da se bojuje za zboljšanje našega kmetijstva bolj ko do sedaj, in sicer ne samo z besedo, temveč tudi z dejanjem — in če je potrebno — tudi z gmotnimi žrtvami.

Da je to potrebno, so nam dokaz razna početja posebno v novejšem času, ki nimajo drugega namena, kakor da bi spravila kmeta tako daleč, da bi delal po suženjsko, za svoje delo pa ničesar ne dobil. Kot praktičen poljedelec je govornik shoda lahko dokazal, kako nesramna je trditev nekterih krogov, ki pravijo, da so draginjo živil povzročili poljedelci. Želimo le, da bi izvedeli vsi odjemalci kar je dokazal Hohenblum na podlagi lastnih izkušenj. Rekel je namreč: „Jaz ugotavljam, da je stal leta 1875. meterski stot pšenice 15 do 16 gold., da pa dandanes mora biti zelo lepa, da se dobi za njo 7 gold. 80 kr., k večjemu 8 gold. Zemlje pa so bile leta 1875. enkrat tolike kakor so dandanes. Jaz ugotavljam, da se je leta 1875. prodajala stara drevenka (56 kg) krompirja za 3 gold. dandanes pa sem vesel, če prodam meterski stot za 2 gold. Stari stot sena je stal leta 1875. 3 gold., danes se prodaje za 2 gold. Razventega so se podvojile med tem časom delavske plače in vkljub temu še ni dobiti delavcev.“ V teh kratkih besedah se kaže vsa podlost sovražnega govoričenja o „poljedelski odrtiji“ in treba je pač precej brezvestnosti ali nevednosti, če se tako govoričenje še ponavlja.

Edino kar ima vsaj nekoliko cene, je živina in tukaj se že kriči, da hoče živinorejec na račun odjemalcev obogateti, medtem ko ne dobi drugega kakor nekako srednje plačilo za svoj trud in delo. Tudi to je dokazal govornik na vzgledu, ki kaže, da dobi kmet od jednega vola za rejo, krmljenje, oskrbovanje in hlev na dan 30 do 34 vinarjev. Če se pomisli, da je kmet desetletja imel zgubo pri živinoreji, se pač tudi lahko uvidi, kako srborite so zahteve nekterih mestnih uprav,

da se odpre uvoz iz tujine, ter da se zapre naš izvoz na Nemško. S tem bi bila usoda naše živinoreje uničena, in poljedelec bi moral konečno pobrati svoja šila in kopita. Toda tudi mestom bi odbila v tem trenutku zadnja ura. Za to pa je pl. Hohenblum po vsej pravici citiral nek ameriški pregovor ki se glasi: „Zanemarite svoje lastno kmetijstvo in nad vašimi mesti bo rastele plevel; pokončajte svoja mesta in oprimate se poljedelstva, in na kmečkih poljih bodo vzrasla in prospevala nova mesta“. V tem se mora vsak pameten človek strinjati z govornikom, kajti mesta, obrti, ministrstva se lahko ustanovijo, ne pa v tisočih letih enkrat uničen avstrijski kmečki stan.

Kakor je pri tako važnem zborovanju samoobsebi razumljivo, se je govorilo tudi o bodočih državnozbornih volitvah, in govornik je predlagal to načelo: Volite kakor hočete in kogar hočete, le enega ne smete pozabiti, namreč, da mora biti dotični kandidat zanesljiv in navdušen agrarec. Zavezati se mora pismeno svojim volilcem, da bo zvest pristasa centrale in da bo šel z njo čez drn in strn. Kdor bi s praznim govorjenjem hotel obiti to zahtevo, tega vrzite ven, takega poslanca ne maramo! Mogoče, da ta ali ona politična stranka težko sliši tako govorjenje, toda poljedeleu pač ne more živa duša zameriti, če se oklene in drži svojih načel; tekom časa si je namreč nabral poljedelec toliko in takih izkušenj, da bi bilo pač nerazumljivo, če bi mislil glede volitev drugače. Pl. Hohenblum nas je po vsej pravici opomnil na dvojno nujnost, da volimo agrarno misleč kandidate; poleg praktične potrebe govori namreč za tako volitev tudi to dejstvo, da stojimo pred premembo volilnega reda, kojega posledice bi za kmetijstvo bile le takrat neškodljive, če bi se držali vsi poljedelci omenjene parole, posebno pa, če bi šel tudi veleposestnik s kmetom rama ob rami.

Zborovanje se je končalo z neprisljano zahvalo govorniku, in posebej še je treba omeniti, da so se sprejele resolucije soglasno. Te pa navedemo na drugem mestu. Marsikteri udeleženec, ki je prišel k zborovanju z nejasnimi pojmi o potrebi in koristi pristne agrarne politike, je zapustil dvorano kot vnet pristasa agrarnega gibanja in je vstopil v vrste tistih, ki se bojujejo za pravice domače grude.

Nemški državni poslanec Oldenburg je povedal nekoč pri nekem zborovanju, kaj se pravzaprav razume pod imenom „agrarec“. „Agrarci“, rekel je, „so tisti ljudje med poljedelci, ki store to, za kar so drugi njihovi sovrstniki prevnemarni t. j. prelahkomiselni.“ Želimo samo odkrito, da bi bilo zmiraj manj poljedelcev v tistih vrstah, ki so po navedenih besedah Oldenburgovih prevnemarni, da bi branili svojo lastno kožo, da pa bi se namnožilo število onih poljedelcev, ki se zbirajo okrog agrarne zastave, kakor peska v morju. Takrat namreč bo našemu domačemu kmetijstvu zasijala zarja lepše bodočnosti. —§—

Sklepi graškega agrarnega shoda.

Pri zadnjem agrarnem shodu v Gradcu so se sprejeli štirje sklepi, ki se tako-le glase:

I.

Na agrarnem shodu v Gradcu zbrani poljedelci se popolnoma strinjajo z zahtevami avstrijske centrale za varstvo poljedelskih in gozdarskih interesov glede varstva naše domače živinoreje pred kugo; zategadel pa zahtevajo, da so naše meje stalno zaprte vsakemu uvozu živine in mesa iz tujezemstva, ter pozivajo agrarne poslance, da od teh zahtev nikakor ne odnehajo. Istočasno obsojajo vse spletkarije, ki delajo na to, da se vprašanje zaradi mesa, ki je na dnevnem redu, reši na račun živinorejcev, ter pozivajo vlado in agrarne poslance, da se temu uprejo.

II.

Agrarno zborovanje smatra sedanje razmerje z Ogrsko popolnoma nevzdržljivo in se isto toraj ne sme znova umetno obnoviti. Potemtakem se zahteva: 1. Da se promet med obema polovicama v trgovsko-političnem oziru uravna na podlagi trgovinske pogodbe. 2. Da se carinski dohodki porazdelijo primerno uvoznim razmeram. 3. Deluje naj se na to, da se razdeli avstro-ogrška banka. 4. Kar te tiče pogajanj glede živinskega prometa med obema polovicama, zahteva se v obrambo naše domače živinoreje, da se preišče živina, ki pride iz Ogrskega, po avstrijskih veterinarskih organih. Ako bi ogrska vlada zahtevala „surtakso“ za sladkor, potem naj se prelom skupne carine zavrne s prevozno carino za ogrsko moko. Če bi se pri uravnavi naših razmer z Ogrsko ne oziralo na jedno teh zahtev, potem se pozivajo agrarni poslanci, da očitno za-stopajo te zahteve.

III.

Danes v Gradcu zbrani agrarni shod pozdravlja sestavo agrarno-političnega odseka c. kr. kmetijske družbe za Štajersko in prosi isto, naj ne zamudi delati na to, da se ohrani zadružni duh do centrale, ter da se razširi agrarna misel po vseh delih dežele. To je tem potrebnejše, ker je narodni agrarizem kot konzervativni element vsake države v prvi vrsti poklican, da se postavi v bran napredujočemu mednarodnemu socializmu.

IV.

Kar se tiče olajšave pripravljenja davka prostega žganja, ki je bila postavno namenjena osobito za Štajersko, ki pa je potem postala vsled zlobnega tolmačenja brezpomembna, se zbrani poljedelci popolnoma strinjajo s tozadevnimi zahtevami avstrijske centrale in pozivlja vse agrarne poslance, naj delajo na to, da se ta zahteva tudi uresniči. —§—

O stavljenju hlevov za govedo.

Piše Janez Putz, Sv. Lovrenc ob Wechsellnu.

Sedaj hočem konečno govoriti o dobri in slabi strani hleva, ki se je opisal v št. 19. tega lista od 1. oktobra t. l. S tem izvajanjem pa nočemo trditi, da bi se tudi po drugod morali staviti taki hlevi; le glavne poteze hočemo navesti, po katerih se moramo ravnati, če hočemo imeti suh, svetel in zračen hlev;

le tak hlev namreč je trpežen in zdrav za živino.

Kakor hiše, tako se stavijo in vredijo lahko tudi hlevi na različni način. Pri tem se vse ravna po posebnosti in gospodarskem okusu dotičnega gospodarja. Tako se je delalo tudi pri omenjenem hlevu, kjer se je tudi posrečilo, da je hlev v vsakem oziru pripraven in tako urejen, da se lahko polaga priročno in brez težave ter v pravem redu in varčno.

Povdariti pa je treba, da ni tako lahko hlev priklopiti drugim stavbam, kakor je ravno prikladno za gospodarstvo; vendar v tem slučaju se je to posrečilo. Stavbe tega gospodarstva namreč niso nič enakomernega. Kakor kažejo listine, obstajalo je to gospodarstvo že leta 1614. Od tega časa se je zmiraj prizidavalo in prezidavalo, tako da tvori sedaj cela stavba kotove, ki se ne dajo popisati. V onih starih časih je namreč ves ta kraj zelo trpel vsled napadov Krucev, ki so prihajali iz sosednjega Ogrskega. Prebivalstvo je bilo toraj neprestano v strahu pred temi divjaki in ni moglo zidati jednotnih stavb. Nahajajo se še dandanes poslopja iz istih časov, ki so vse drugo prej ko poslopja. Vse te hiše so namreč zidane v četverkotu, in v sredini je dvorišče, ki je zaprto na vse strani; tukaj je navadno tudi gnojlišče in sicer v sredi velike luže. Semkaj se steka tudi deževnica, ki izpere gnoj in odnese najboljše snovi v rujavem potočku v obcestne jarke ali bližnje potoke. Te stavbe so toraj podobne trdnjavam, ki so svoj čas gotovo služile tudi v obrambo. Tudi se nahajajo v nekterih hišah podzemeljski hodniki, takozvana skrivališča. V hiši poročevalčevi se je nahajalo za časa njegovih prednikov v neki kleti pet takih hodnikov in v kleti, nad katero se nahaja sedanji prezidan hlev, se je zazidal en tak hodnik še leta 1837.

Iz teh izvajanj je toraj razvidno, da je bilo potrebno hlev prezidati, in da je velik razloček med novim in starim hlevom.

Prednosti novega hleva pa so sledeče:

1. Hlev je svetel ko najbolj svetel salon, s katerim se tudi lahko primerja. V vedrih, brezmesčnih nočeh je hlev skoraj tako razsvetljen, kakor stari po dnevu. V svetlih mesečnih nočeh se živini lahko polaga celo brez vsake luči. To se zdi sicer neverjetno, pa je vendar res.

2. Hlev je popolnoma suh. Vkljub temu, da je lani še bil po zimi mokroten vsled svežega zidarskega malterja, se vendar sedaj ne prikaže niti na stropu, niti kje drugod najmanjša vlaga.

3. V hlevu ni nobenega duha po amonijaku. Zrak je zmiraj prijetno svež, in če vstopiš zjutraj v hlev — tudi pozimi tako čist kakor zvečer. Stari hlev se je moral navadno zjutraj prezračiti s tem, da so se odprla vrata; v tem hlevu ni hotela luč prav goreti niti po zimi; v sedanjem gori popolnoma svetlo in čisto.

4. Hlev je po zimi zmiraj primerno topel, poleti pa prijetno hladen. V starem hlevu je bilo ravno naprotno.

5. Hodnik in staja v hlevu je zmiraj suha in po zimi enakomerno topla, tako da je tukaj lahko vsakdo bos; v starem hlevu so bila navadno tla zmiraj mrzla.

6. Oskrbovalci živine si v novem hlevu ne onesnažijo nog, medtem ko so v prejšnjem zmiraj gazili po gnojnici in živalskih odpadkih.

7. S tem, da so jasli oddaljene od zida, je omogočeno, da se lahko skrbno polaga; razventega so lahko zmiraj snažne, ker se snažijo, kajti svetloba pride povsod v nje. Tudi se ne nahajajo več v jaslilih gnili ostanki krme, ker kroži v njih od obeh strani zrak, in ostane na ta način vse suho.

Živina se pri polaganju ne more motiti ter ne more metati klaje iz jaslil. Slednje se je prej zmiraj dogajalo; posebnost pa v poletju za časa muh se je potratilo mnogo krme. V sedanjem hlevu tudi ni več muh.

8. Novi hlev je zelo prostoren in toraj za razna opravila prikladen; razventega se ohrani lahko snažen.

9. Živina vidi iz novega hleva na prosto in je vsled tega bolj zaupljiva; razventega ji ljudje rajše strežejo, ker je snažna.

10. Krma, ki je na hlevu, ima prijeten duh, kakor če bi prišla naravnost iz travnika, ker pride do nje tudi od stropa svež zrak, in ker ne more blizu sopar iz hleva. Stisnjene, plesnive in zdrobljene krme sedaj toraj ni več na hlevu. Živina žre sedaj tudi slabo seno z večjo slastjo, kakor v prejšnjem hlevu najboljše krmo.

Začetkoma se je zdelo, kakor bi bila staja — ki je iz gladkih mecesnovih plohov — nepripravna, ker se je živini večkrat izpodrsnilo, tako da je padla na tla. Toda živina se je na ta tla popolnoma privadila in sedaj se ji več ne izpodrsne in ne pada. Sicer pa se ta nedostadek pri novih lesenih tleh lahko odstrani s tem, da se ista večkrat potresejo s peskom.

Nekteri gotovo mislijo, da je v takem novem hlevu, ko je opisani, veliko več dela z vsakdanjim kidanjem.

To delo pa se popolnoma zjednači z jedenkratnim kidanjem, če pomislino, da povzroči vsakdanje snaženje hleva manj truda, kakor če se kida naenkrat velika množina gnoj.

V obče pa so hlevi, ki se snažijo vsak dan, veliko snažnejši in toraj tudi bolj zdravi za živino.

Iz nevedenega je toraj razvidno, da se v novem hlevu kratkomalo ne nahaja noben nedostatek.

Izročitev diplome družbinemu častnemu udu, vitezu pl. Hohenblumu.

O priliki seje stalnega odseka centrale za varstvo poljedelskih in gozdarskih interesov, ki se je vršila na Dunaju dne 4. oktobra, izročil je podpredsednik Thunhart v navzočnosti centralnih odbornikov štajerske kmetijske družbe Dehneja in Klammerja, generalnemu poročevalcu vitezu pl. Hohenblumu diplomu, s katero je bil na 83. občnem zborovanju v Gradcu izvoljen častnim udom te družbe,

in sicer soglasno in med živahnim odobravanjem vseh zborovalcev. Govor podpredsednikov je naredil na slavljenca globok utis; v tem je namreč omenjal podpredsednik Thunhart velike zasluge slavljenčeve za avstrijsko kmetijstvo, ki obstoje v tem, da je isti organiziral kmetijstvo in da je ne zmene se za zlato in rudečo internacionalo, visoko držal prapor agrarcev, ter tako potegnil kmetovalce za seboj. Govornik je tudi omenil zasluge, ogled in pa vpliv, ki ga ima centrala, ki je delo Hohenblumovo, pri vladi, ter je izrekel prepričanje, da bo avstrijsko kmetijstvo pod takim spretnim vodstvom zavzemalo tisto mesto, ki mu pristojna vsled njegovega velikega pomena. Zanesse se lahko na zveste častnike, kakor tudi na moštvo štajerskih kmetovalcev.

Th...

Opombe o uporabi umetnega gnoj.

V št. 20 „Gospodarskega Glasnika“ od dne 16. oktobra t. l. je izišel članek „Gnojenje z umetnim gnojilom“. V tem članku se pozivajo poljedelci, naj bi se bolj poprijeli gnojenja z umetnimi gnojili, naj bi jeseni gnojili s Tomaževim žlindrom in kajnitom, ter naj bi ta umetni gnoj naročali v celih vagonih, da si tako prihranijo pri voznih stroških.

Popolnoma se strinjamo z dobrim namenom pisatelja omenjenega članka in naj pridenemo le še nekatere pripombe o izberu in nakupu umetnega gnoj.

Travniki se naj gnojijo v prvi vrsti s kalijevim fosfatom, to se pravi s takim gnojem, ki vsebuje fosforovo kislino, kakor Tomaževa žlindra ali kostna moka; kalij naj se vzame kot kajnit ali kot 40 odstotna kalijeva gnojilna sol.

Ktero teh gnojil naj se uporabi, v tem odločujejo stroški za prevažanje in vrednost 1 kilograma rastlinske redilne snovi.

Tomaževa žlindra kot postranski produkt pri pridobivanju jekla je jekleno rujav, težek prah, ki vsebuje približno 16 do 20 odstotkov fosforove kisline, 6 odstotkov železa, 16 odstotkov apna.

Izlimana kostna moka se dobiva pri dobivanju lima; iz kostij se izvleče s pomočjo bencina maščoba, potem se z vrelo vodo izčresla ves lim, in končno se zdrobijo take kosti brez maščobe in brez lima v posebnih mlinih v fin droben prah. Taka kostna moka brez lima vsebuje 29 do 30 odstotkov fosforove kisline, 0,5 odstotkov dušika in približno 45 odstotkov apna.

Tomaževa žlindra in kostna moka se ne raztopete v navadni vodi; še le voda, ki je v zemlji in ki vsebuje ogljenčevo kislino, ji raztopi sčasoma. Zategadelj se mora ta umetni gnoj uporabljati le v obliki fine moke. Zaraditega deluje ta gnoj le počasi. Gnojiti je treba toraj ž njim že jeseni.

Kalijev gnoj se dobiva v kalijevih tovarnah v Strassfurtu, kjer se izkopavajo ogromne množine kamene in kalijeve soli.

Za travniški gnoj je najpripravnejši: Kajnit in 40 odstotna kalijeva gnojilna sol. Kajnit je surov pridelek in sestaja iz žveplenokislega kalija (21 odstotkov), kuhinjske soli (34 odstotkov), klormagnezije

(12 odstotkov) in grenke soli (15 odstotkov); zmlet, kakor se dobiva v trgovinah, ima 12,4 odstotkov kalija.

Kalijeva gnojilna sol sestaja večinoma iz klorkalija (62 odstotkov) in kuhinjske soli (20 odstotkov); vsebuje pa čistega kalija približno 40 odstotkov. Obe soli se raztopite v vodi in se toraj hitro porazgubite in razdelite po zemlji, na katero ste se posipale.

Kakor je toraj iz zgornjega opisa razvidno, vsebujejo umetna gnojila poleg redilnih snovi tudi še druge kakor n. pr. kuhinjsko sol, grenko sol, klormagnezij, kremenčevo kislino i. t. d. Vse te snovi so toraj le nekaj nepotreben privesek, za katerega moramo plačevati prevozne stroške do kraja, kjer se gnojila uporabijo.

Če nadalje pomislimo, da vsebuje 40 odstotna kalijeva gnojilna sol trikrat več kalija kakor kajnit z 12,4 odstotki kalija, potem potrebujemo, da spravimo na 1 oral travnika 40 kg kalija, le eno vrečo kalijeve gnojilne soli, in ta se lahko pripelje ali po železnici ali pa z vozom; na ta način si prihranimo vozne stroške za 2 vreči po 100 kg.

Ravno isto velja tudi o Tomaževi žlindri in kostni moki; kajti 300 kg Tomaževe žlindre vsebuje ravno tako množino fosforove kisline, kakor 200 kg izlimane kostne moke.

Ktero teh umetnih gnojil naj se izbere, to naj odloči cena; vendar pri enakih cenah je najpametnejše, če se izbere zaradi prevažanja tisto gnojilo, ki vsebuje največ odstotkov gnojilnih snovi. Pri nakupu gnojil, ki imajo jednake redilne snovi, toda v različnih odstotkih, je najboljša, če se določi jednotna cena (cena 1 kg) najboljših redilnih snovi.

To pa se zgodi na ta način, da se deli kupnina za 100 kg gnojila izražena v vinarjih, z odstotki redilnih snovi.

V naslednjem obrazcu so preračunjene sedanje cene*) umetnih gnojil, ki se uporabljajo dandanes na travnikih.

Gnojilo	Sedanja kupna cena za 100 kg	Odstotki redilnih snovi	Cena 1 kg redilnih snovi
Tomaževa žlindra	K 6.90	18% fosforove kisline	$\frac{690}{18} = 38 \text{ v za 1 kg fosforove kisline}$
Kostna moka št. II.	K 8.20	29% fosforove kisline	$\frac{820}{29} = 28 \text{ v za 1 kg fosforove kisline}$
Kajnit	K 5.00	12,4% kalija	$\frac{500}{12,4} = 40 \text{ v za 1 kg kalija}$
Kalijeva gnojilna sol	K 11.90	40,0% kalija	$\frac{1190}{40} = 30 \text{ v za 1 kg kalija}$

Iz tega računa je pač razvidno, da stane pri koncentriranih gnojilih, kakor so kostna moka in 40 odstotna kalijeva gnojilna sol, 1 kg redilne snovi 10 v manj, kakor pri Tomaževi žlindri in kajnit.

Koncentrirana gnojila se toraj lažje dovažajo in so povrh še cenejša; ako namreč hočemo imeti na 1 oral travnika 40 kg kalija in 54 kg fosforove kisline, skupaj toraj 94 kg redilnih snovi, prihranimo si, ako vzamemo kostno moko in kalijevo sol $94 \times 10 \text{ v} = 9,40 \text{ K}$, ki bi prišle v zgubo, ako bi hoteli imeti enako množino redilnih snovi, pa bi jih dovažali v obliki Tomaževe žlindre in kajnita.

*) Navedeno v „Zadrugi“ zveze kmetijskih zadrug za Štajersko dne 1. oktobra t. l.

Da še nas bolj razumete, hočemo na podlagi praktičnih primerov pokazati vse dobre in slabe strani pri nakupovanju raznih travniških gnojil, in to pregledno in tabelarično.

Kmetovalec, ki hoče pognojiti svoj travnik, spravi lahko na trojen način pri-

merno jednake množine redilnih snovij na 1 oral travnika; treba mu je raztresti:

1. Tomaževo žlindro in kajnit,
2. Tomaževo žlindro in kalijevo sol,
3. Kostno moko in kalijevo sol.

Ne glede na dovozne stroške stane potem tako gnojenje toliko-le:

Vrsta gnojila	Množina gnojila za 1 oral travnika	Na jedni oral redilnih snovij v kilogramih	Stroški	Svota
I. Tomaževa žlindra in kajnit	30 kg Tomaževe žlindre z 18% fosforove kisline 300 kg kajnita z 12.4% kalija	54 kg fosforove kisline, 37.2 kg kalija	$3 q \times 6.90 K = 20.70 K$ $3 q \times 5.00 K = 15.00 K$	35.70 K
II. Tomaževa žlindra in kalijeva sol	800 kg Tomaževe žlindre z 18% fosforove kisline 100 kg kalijeve soli s 40% kalija	54 kg fosforove kisline, 40 kg kalija	$3 q \times 6.90 K = 20.70 K$ $1 q \times 11.90 K = 11.90 K$	32.60 K
III. Kostna moka št. II. in kalijeva sol	190 kg kostne moke št. II. z 29% fosforove kisline 100 kg kalijeve soli s 40% kalija	55 kg fosforove kisline, 40 kg kalija	$1.9 q \times 8.20 K = 15.58 K$ $1 q \times 11.90 K = 11.90 K$	27.48 K

Če toraj gnojimo s 190 kg kostne moke in 100 kg kalijeve soli, dobi travnik 4 kg rastlinskih redilnih snovij več, nego če gnojimo s 300 kg. Tomaževe žlindre in 300 kg kajnita; vrh tega stane prvo gnojilo 27 K 48 v, zadnje pa le 35 K 70 v.

Ker se umetni gnoj dobiva navadno po železnici, treba je zgornji diferenci priračuniti še voznino, ki se prihrani, če se spravi umetni gnoj od kraja, kjer se prodaja, pa do posestnika.

Namesto 3 vreč Tomaževe žlindre in 3 vreč kajnita se potrebujete za gnojenje 1 oral travnika le 2 vreči kostne moke in 1 vreča kalijeve soli; prihrani se toraj voznina za 3 vreče s povprečno 80 v za 100 kg, skupaj tedaj 2 K 40 v. En oral travnika se lahko dandanes pognoji s stroški 35 K 70 v + 2 K 40 v = 38 K 10 v, ali pa s stroški 27 K 48 v; prihrani se toraj lahko 10 K 62 v. Kakor pri drugih gospodarskih vprašanjih se gre toraj tudi tukaj za to, znamo-li računati ali ne.

Ta priprosti primer kaže zopet dovolj jasno, kako koristno je, če se pri nakupovanju gnojil, krme, semenja i. t. d. tudi nekoliko računa. Dr. Edv. Hotter.

Stradajoča mesarska obrt.

Ni čuda, da se izrablja zapor srbske meje za uvoz raznih poljedelskih pridelkov — ktera naredba se je kakor znano izvršila industrijskim interesom na ljubo — zopet zoper „nenasitljive“ agrarce.

Prvi so se seveda oglasili „že leta in leta stradajoči“ mesarji. Ni namreč lepše prilike kakor je sedaj, da se poskoči z mesno ceno zopet za nekaj odstotkov. Treba je samo poprej najti grešnika, ki bo prevzel vse náse, da se tako odvrne pravična nevolja odjemalcev od lastne osebe. Od tod tudi pretresajoče pritožbe, kako malo se spleča mesarska obrt, in kako nasprotno plavajo agrarci v sami maščobi. V Mistelbachu se je vršilo dne 21. sept. peto zborovanje nižjeavstrijske zveze mesarjev.

Kakor poročajo listi, izprožila se je pri zborovanju sledeča resolucija, ki se je potem tudi sprejela: „S tem, da se je zaprla srbska meja, kar se je zgodilo pod plaščem carinskega boja, zatvorila se je zadnja meja, čez katero se je uvažala živina in meso.

S tem pa je bila dana neki izvoljeni vrsti ljudi, agrarcem. lepa prilika, da so povzročili tako živinsko ceno, da je od tedaj naprej delavcem in srednjim stanovom popolnoma nemogoče uživati meso. Vlada se pozivlja, da takoj zopet odpre romunsko in srbsko mejo, da se uvažala lahko od tam ceno meso, da se uredijo v deželi žalostne razmere v preskrbovanju z mesom, ter da se agrarci prisilijo popustiti svoje brezmejne zahteve.“

Še večje zahteve so se stavile v jedni zadnjih sej dunajskega mestnega sveta, namreč da bi se poleg vseh balkanskih mej odprla tudi ruska meja uvozu živine, ter da bi tako padla cena domači živini, — seveda mesarjem na hasek.

Da bi se na ta način zopet vtipotapile razne živinske kuge in bolezni, ter da bi se s tem uničil naš izvoz živine na zahod, ki je itak že vsled visoke carine zelo padel, to seveda ne briga dotičnih gospodov prav nič.

Njim velja le pregovor: Najprej sem jaz, potem zopet jaz še enkrat; nato ni dolgo nikogar, in konečno pridem zopet le jaz! Da bi zvedelo tudi širje ljudstvo o tej bedi mesarjev, povzdignila se je koj potem cena mesa „samo za toliko“, da prav sedaj revnejšim slojem ni mogoče uživati mesa. Dunajčanom so so pridružili složno tudi tovariši v provincijah; tako se je tudi v Gradcu podražilo meso od 8 do 12 vinarjev in kar je še najznamenitnejše pri slabejših vrstah.

Namen je dovolj prozoren; velika množica revnejših slojev naj bi se zopet našuntala zoper „brezsrčne“ in „brezčutne“ agrarce. Rahločutni mesar pa povisuje cene, ne da bi mislil jih kedaj znižati, če tudi pada cena živine, ker se je pridelalo malo krme. Med tem, ko se pri vseh poljedelskih pridelkih vravnava tržna cena, se to pri mesu ne zgodi nikoli. Tukaj velja le jedno, namreč: navzgor!

Letošnja cena živini je ugodna, toda bila je prejšnja leta že višja, in meso je bilo ceneje.

V kratkem pa se bode cena živine najbrž še znižala, ker na Tirolskem primanjkuje krme; toda vkljub temu še ropotajo mesarski časniki, naj se povisja cena mesu. To nam priča pristno mesarski članek v „Österreichische Fleischhauer- und Selcher-Zeitung“ od dne 4. sept. 1906; na korist in gotovo v veselje in

smeh naših kmečkih čitateljev podamo tukaj važnejše misli iz tega članka:

„Mesar kot trgovec.“

Najprej se slišijo bridke pritožbe, da prvič ni nobenega (!) zaslužka, drugič pa zgubi mesar pri prodaji na malo pri vsaki glavi živine; in vse to je mogoče le v državi, kakor je Avstrija, kjer pleše vse tako kakor piskajo agrarci.

Meje so se zaprle pod vsemi mogočimi naslovi, vse to pa le zategadel, da bi bila vsaka konkurenca nemogoča, in da bi se ljudstvo izsesalo do krvi.

Konečno se bo prodajalo le še mačje in pasje meso kajti — „agrarni žepi so nenasitljivi“ — — —

Mesarji so dolgo že tega prepričanja, da stojé nasproti tej agrarni politiki ravno tako brez vsakega orožja, kakor dunajski župan s svojo veleklavnico. Dokler bodo ti strici postavodajalci, se živina ne bo uvažala! Gospod agrarec je namreč tak patrijot, da pusti rajše svoje domačine gladu umreti, kakor da bi prodal svojo klavno živinčo tukaj za 105 K; če dobi zanj na Nemškem 105 mark!

Tak je sedANJI položaj in nič drugačnejši, ker pa je pomoč tukaj nemogoča, je pač najboljša, da se vravnajo cene mesa po cenah živine. — Mesar mora biti trgovec!“

Nadalje se dokazuje, kako se je mesar dolgo držal stare cene „in še le ko je postala živina nenavadno draga, zvišal je s težkem srcem ceno za 5 do 10 vinarjer!

In kako hvaležnost je prejel za to?

On je bil odgovoren za visoke cene, proti njemu so šuntali prav oni, ki so bili sami oderuhi, roparji in banditi.

„Dejstvo je, da postaja mesar od dne do dne revnejši (?).“

„Umevno je, da bi mesarska obrt ne mogla še enkrat prenesti leta 1905.“

Tudi nimamo nobenega vzroka, da bi pitali mi priležnice teh ničvrednejšev in oderuhov. Zato pa moramo storiti tudi mi, kar stori lahko trgovec, in kar po sedanjih postavah celo mora storiti — namreč: Vravnati ceno mesa po nakupni ceni živine in četudi se potem poda številka, ki vsakogar pretrese, to nas nič ne briga.

Dovolj dolgo smo se žrtvovali za skupni blagor; zatoraj pa pozivljamo vse tovariše, da prištejejo nakupni ceni tudi še trud, režijo in pošten meščanski zaslužek, — nič ne de, če pride potem kilo mesa še tako drago; to si naj pripišejo oni na svoj rovaš, ki so vse to zakrivali.“

Če bo se tako nadaljevalo, kakor se je začelo, to se nam obeta — postane cela stvar lahko še zanimiva in poučna.

Toda tudi mi ne bomo ostali dolžni potrebnega odgovora; da pa bodo ostale zaprte one meje, od koder preti naši domači živinoreji velika nevarnost, za to bo se že skrbelo v onih vladnih krogih, ki imajo smisel za blagor avstrijskih kmetovalecev.

To pregreho — našim gospodom mesarjem nasproti — pa prav radi vzamemo na svoje rame. — K —

Nekaj o uvozu francoskih volov na Dunaj.

Vzrok, da si je mogla tvrdka Saborsky dovoliti ta nenavaden poizkus, je, kakor se brzojavlja „centrali“ sledeči: Pred štirimi tedni je zaprla francoska vlada ves izvoz klavne živine iz pariškega sejma v provincije, in to vsled nastale kuge; na to so sklenili francoski kmetovalci, da bojkotirajo pariški trg, ker vsled te prepovedi tamkaj niso mogli prodati svoje živine. Uvoz francoske živine na dunajski sejm je toraj drzen napad na avstrijsko živinorejo, in vlada se odločno pozivlja, da pazi na take in jednake poizkuse, ter da se take stvari v bodoče ne bodo več dogajale.* Teh 110 volov francoskega izvora pa se mora ali naravnost poslati nazaj, ali pa naj se takoj zakoljejo, ne da bi prišli prej na sejmšče.

Notica.

Uvoz živine iz Francoskega.

V jednom dunajskih listov se je pisalo, da glede uvoza francoskih volov ni nobenega veterinaro - policijskega pomisleka, ter da oblastva takemu uvažanju nasprotujejo le z ozirom na zahteve kmetijskih krogov.

Toda to mnenje ni opravičeno, kajti znano je, da se je po francoski živini večkrat prenesla kuga na gobcu in parkljih tudi na Svicarsko. Vlada je toraj zaradi tega prepovedala uvoz živine francoskega izvora, in ta prepoved je bila namenjena tudi za najožje meje. V najnovejšem času še je tudi prepovedalo prevažanje francoske živine. Tudi Nemčija je poostrila svojo prepoved glede uvoza in prevoza take živine iz Francoskega; ta prepoved velja tu vsemu prometu z vsemi živalskimi izdelki, ki so nositelji nevarne kuge. Tudi v Franciji sami se je prepovedal promet v večjih okrožjih, in to zaradi nevarne kužne bolezni.

Ti slučajji, kakor tudi naredbe vseh zunanjih držav glede živinske kuge, kažejo pač jasno, da je za sedaj promet z francosko živino nevaren, ter da so avstrijske oblasti ravnale popolnoma pravilno, če so prepovedale uvoz take živine.

Sicer pa bi se itak tak prevoz skozi Nemčijo in Švico vsled pogodb glede francoske živine ne smel vršiti.

I. štajersko kontrolno društvo za mleko.

V poletju tega leta izišlo je drugo letno poročilo zgoraj omenjenega društva. Iz tega poročila je razvidno, da je naraslo število krav, pri katerih se kontrolira množina in kakovost mleka od 250 na 741, in to od ustanovitve do konca meseca maja. Za drugo polletje sta se zopet javila dva uda s skupno nad 100 molznimi kravami. Število udov znaša potemtakem 21.

Ker je poljedelsko ministrstvo sprevidelo, da stvar napreduje, podvojilo je svojo podporo, in društvo je nastavilo še jednega uradnika. Kontrolira pa se pri posameznem udu vsakih 16—18

* To se je med tem tudi zgodilo, kakor je razvidno iz sledeče notice poljedelskega ministrstva.

dnij in sicer: množina in maščoba mleka posamezne krave, kakor tudi vseh skupaj, ter porabljenost krma. Slednja se preračuni na dvojen način: prvič po jednotni ceni (da se primerjajo posamezne živinoreje med seboj), drugič pa po krajevnih cenah (da posamezni poslovojdje lažje vse pravilno preračunajo.) Razven povprečnega pregleda dobi vsak posestnik ob koncu vsakega polletja od društvenega uradnika izkaz o kontroli, ki mu naznanja: število molznih krav in jalovk, za dobo 16—18 dni porabljenost krmo, preračunjenost v denarni vrednosti, množino in maščobo mleka posamezne krave, koliko se je povprečno namolzlo in povprečno maščobo; nadalje se naznani povprečni dobiček posamezne krave, ter povprečni dobiček mleka za 1 liter.

Na ta način se vsak posestnik lahko prepriča v vsaki uri o dobičku mlekarstva. Kako polaga vsak posamezen ud, to naznanja društvu dvakrat do trikrat na leto vsem svojim udom, tako da vporabi vsak dobre izkušnje drugih zase. Mnogo udov je vpeljalo že skupno polaganje. Kolikor kdo doda močnih krmil, to se izračuni po tem, v kolikor in kako dolgo molze njegova krava, in to je pač absolutno zapoved umnega mlekarstva.

Pri znatnem zvišanju pridelanega mleka prihrani se s tem mnogo krme.

Iz letnega poročila je razvidno, da se je povprečno dobilo za liter mleka (preračunjeno za vse ude) prvo društveno leto 2·7 vinarjev, v drugem društvnem letu pa 5·7 vinarjev dobička.

V pretekli zimi je društvo povzročilo, da se je kravam vcepil takozvani tuberkulin po Bangschevem sistemu; to cepljenje se vrši sedaj vsako leto dvakrat.

Društveni predstnik vitez pl. Roßmanit v Kazvanju pri Mariboru obrazloži rad vse vsakemu, ki se zanima za delovanje tega društva.

Gospodarske drobtine.

V zadnji številki „Gospodarskega Glasnika“ sem spisal pod zaglavjem „Ali so mravlje sadnemu drevju škodljive“ kratko notico. Pisal sem o ti stvari to, kar sem sam opazoval na veleposestvu svojega očeta in kar sem čital tozadevno v raznih strokovnih knjigah.

Ker pa več ljudij več ve, objavljam dopis, oziroma popravek, ki sem ga dobil. abs. iur. Franc Janžekovič.

Slavno uredništvo!

V štev. 20 z dne 16. oktobra 1906 „Gospodarskega Glasnika“ za Štajersko nahaja na strani 158, v 2. predalu mali odstavek: „Ali so mravlje sadnemu drevju škodljive?“ v čegar vsebini se le-to vprašanje zanikuje.

Oprostite, ako si dovoljujem na podlagi lastnega opazovanja in opazovanja drugih navesti resnici primerno sledeče: Samopašni ljubezni mravlje do listnih ušic se ne da oporekati; na tem je nekoliko resnice. Ali, prosim Vas, česa pa išče mravlja na sadnem drevju in na rožnih grmičih v zgodnji spomladi,

tedaj v času ko o ušicah ni duha ne sluha? To gotovo lahko vsakdo opazuje. Tu, ako bode opazoval natančneje, videl bode sledeče: Mravlja je rožnim-grmom in tudi sadnemu drevju sosebo v zgodnji spomladi naravnost škodljiva. Ona žre, rožne popke v tem času v prav izdatni meri tako, da pokvari na grmiču, na kterege se navali v večjem številu, ves cvet, dokler je le-ta še zavrt v popje. Ravno tako, če tudi ne v tako izdatni meri, se loti hruševga in jablanovega cvetnega popja. Objedava tudi na semeničnih gredicah sosebo karfjlovim semenicam nežno kožico na korenskem stebelcu; tudi na presajenih sajenicah vrši isto škodljivo delo, dokler so sajenice še nežne. Pri tem pa dobro loči med karfjlovimi in drugimi sajenicami, ter se drugovrstnih le malokedaj loti.

Iz tega sledi, da se živi mravlja tako od rastlinske kot živalske hrane.

Že pred leti sem opozoril v „Mitteilungen der k. k. Gartenbau-Gesellschaft“ na to dejstvo.

Blagovolite tedaj v eni prihodnih števil „Gospodarskega Glasnika“ to stvar objaviti.

Pri Sv. Roku ob S., pošta Rogatec, 24. dne oktobra 1906.

Martin Pušnik,
vodja šole.

Iz podružnic in krajnih društev.

Kozje. Kmetijska podružnica za kozjanski okraj je zborovala v nedeljo, dne 21. oktobra v Podstredi. Udeležba je bila še precej povoljna. Predsednik, gospod dr. Jankovič je povdarjal veliko važnost podružnice in navduševal kmete zanjo. Na vseh straneh se združujejo stanovni, da bi si izboljšali svoje stanje, zakaj bi kmetje zaostajali! Ravno njim je treba, da se združujejo, da si pomagajo drug drugemu. Kar eden sam ne doseže, to jih doseže več skupaj. Potovalni učitelj gospod Ivan Bele je poučeval navzoče v temeljitem govoru o sadjereji, vinoreji, o kletarstvu itd. Priporočal je vsak še tako majhen košček zemlje nasaditi s sadnim drevjem in za drevje bolj skrbeti, kakor se je to do sedaj zgodilo, če hočemo doseči kaj več dobička. Vinogradniki morajo paziti, da ne zamudijo s škropljenjem. Pred vsem pa je treba vinograde dobro gnojiti. Velike vrednosti so umetna gnojila, a ne samo za trsje, ampak tudi za travnike, ker z umetnimi gnojili ravno to podarimo zemlji, česar najbolj potrebuje za rastline. Dalje nam je govornik razlagal, kako je ravnati s sodi, z moštom; kako si moremo izboljšati močvirnate travnike, ter posebno priporočal za travnike travniško brano. Za svoja strokovnjaška razmotrivanja in navodila je žel splošno priznanje in zahvalo vseh poslušalcev.

Slatina. Dne 26. avgusta je zborovala podružnica v Zetalah, okraj Rogatec; zborovanje je bilo primerno dobro obiskano. Gospod A. Drogenig iz Podplate je predaval „O umetnem gnojenju in njega vporabi v poljedelstvu.“ Besede predavatelja so padle na rodovitna tla, kajti koj potem si je veliko udov naročilo umetnih gnojil.

V Zetalah, dne 24. oktbra 1906.
Martin Sotošek, nadučitelj.

Uradno.

Št. 37.844
II. 6267

Razglas.

Naročila na ameriške trte proti plačilu iz združenih državnih in deželnih trsnic za sadilno dobo 1906/1907.

Dežela Štajerska bo imela spomladi 1907 sledeče množine ameriških trt pod spodaj popisanimi pogoji na prodaj in sicer:

1. 700.000 komadov požlahtnenj (večinoma mozlerja rumenega, italijanskega rizlinga, burgundca belega, dobre žlahtnine, rudeče in bele, silvanca zelenega, traminca rudečega, malega rizlinga, muškateleca) na ripario portalis, vitis Solonis in rupestris monticola.

2. 600.000 komadov sadik vrste: riparia portalis, vitis Solonis in rupestris monticola.

3. Večje število rozg imenovanih treh vrst.

Cene trt za 1000 kosov so sledeče;

I. Požlatnjene trte za premožne posestnike 200 K, za vse druge posestnike 140 K.

II. Ameriške sadike za premožne posestnike 24 K, za vse druge posestnike 16 K.

III. Rozge po 10 K.

Če ena stranka naroči več nego 1000 požlahtnenj, 3000 sadik ali rožja, pridržujemo si pravico, zmanjšati naročeno množino primerno s splošnim stanjem prijav.

Naročila na te trte naj se pošiljajo naravnost deželnemu odboru, ali pa potom občinskih uradov, pri katerih so posebni naročilni listi na razpolaganje. do 15. novembra t. l.

Občinska predstojništva morajo izpolnjene naročilne liste takoj poslati deželnemu odboru.

Vsa do 15. novembra došla naročila se bodo nabirala, ter bodo trte ktere bodo na razpolago, ako bi ne zadostovale za vsa naročila, sorazmerno razdeljene.

Trte se bodo oddale samo štajerskim posestnikom, in morajo zato one stranke, ktere naročajo trte naravnost pri deželnem odboru, pridjati potrdilo občinskega urada, da imajo vinograd v občini. Trgovci s trtami so izključeni in ne dobi nič od zgoraj navedenega materiala.

Cene so od trsnice, in mora biti znesek pri sprejetju trt vplačan, oziroma, ako se pošljejo po železnici, bode s tovrstnimi, dostavnimi in zavojnimi stroški vred, kateri se zaračunajo za lastno ceno inkasiran s povzetjem.

Pri vsakem naročilu se mora natančno označiti: 1. razločno zapisano ime, bivališče in stan naročevalca; 2. davčna občina, v kateri leži vinograd; 3. zaželjena vrsta trte; 4. zadnja železniška in poštna postaja, na katero se naj pošljejo trte.

Ako bi bila zaželjena vrsta že razprodana, ali ako bi je ne bilo več v zadostni množini na razpolago nadomestila se bode z drugo podobno vrsto.

Trte naj naročevalci, če le mogoče, sami prevzamejo ali, ako bi jih dobili po železnici, naj jih takoj po prejemu pregledajo.

Pritožbe je treba takoj poslati vodstvu trstnice. Na poznejše pritožbe se ne bode več oziralo.

V Gradcu, dne 1. oktobra 1906.

Od štajerskega deželnega dobor.

Edmund Grof Attens.

Tržna poročila.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruz		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ...	50	780	7	—	650	8	—	8	—	8	—	8	—
Ormož ...	50	750	680	650	750	7	—	8	—	8	—	8	—
Gradec ...	50	850	775	813	905	790	8	—	—	—	—	—	—
Ljubno ...	50	880	750	770	840	8	—	8	—	8	—	8	—
Maribor ...	50	795	7	—	8	—	8	—	787	8	—	8	—
Ptuj ...	50	8	—	750	8	—	850	8	—	850	—	—	—
Inomost ...	50	925	860	—	—	—	—	878	—	—	—	—	—
Celovec ...	50	—	1560	—	1550	1450	—	—	—	—	—	—	—
Ljubljana ...	50	9	—	750	750	850	780	—	—	—	—	—	—
Pešt ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Solnograd ...	50	890	790	—	790	—	—	—	—	—	—	—	—
Dunaj ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Linc ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	a	K	v	K	v	K	v
Celje ...	50	9	—	21	—	275	250	225	175	—	—	—	—
Ormož ...	50	9	—	11	—	3	—	3	—	3	—	280	—
Gradec ...	50	888	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubno ...	50	—	—	—	—	3	—	250	3	—	250	—	—
Maribor ...	50	7	—	1125	220	—	—	220	2	—	—	—	—
Ptuj ...	50	8	—	11	—	330	280	320	250	—	—	—	—

Graško tržno poročilo.

Sejms krmo in slamo od 15. oktobra do 21. oktobra 1906. Pripejalo se je 80 vozov z 741 meterskimi stoti sena in 38 vozov z 355 meterskimi stoti slame; sejm je bil močnejše obiskan kakor pretečeni teden. Cene so polne naslednje: Seno, kislo od K 4.70 do K 5.60, sladko od K 4.80 do K 5.80; ržena slama od K 5.— do K 5.60; pšenična slama od K 4.80 do K 5.80, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejm z rogato živino dne 25. okt. 1906. Prignalo se je 430 volov, 180 bikov, 550 krav, 100 živih telet, pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnice in — konjev.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: 42 volov, 48 bikov, 66 krav, — telet; na Gornje Štajersko: 67 volov, 41 bikov, 78 krav, — telet; na Voralberško: 22 volov, 10 bikov, 36 krav, — telet; v Nemčijo: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Ogrsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: — volov, — bikov, 65 krav, — telet; na Češko: 5 volov, 1 bika, 50 krav, — telet; v Moravsko: 26 volov, 18 bikov, 32 krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže klavni voli, tosti od K 80.— do K 90.— (izjemoma K 94.—), poltosti od K 74.— do K 78.—, suhi od K 64.— do K 72.—; voli za pitanje od K 68.— do K 80.—; klavne krave, tolste od K 58.— do K 70.—, poltolste do K 48.— do K 56.—, suhe od K 42.— do K 46.—; biki od K 62.— do K 78.—; dojne krave do 4 teleta od K 60.— do K 72.—,

čez 4. tele od K 50.— do K 56.—, breje od K 48.— do K 60.—; mlada živina od K 60.— do K 74.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet; od K —.— do K —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejm klavne živine dne 26. okt. 1906. Zaklana živina: 459 telet, 1691 svinj, 25 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.12 do K 1.22; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.22 do K 1.30; nemške mesne svinje od K 1.28 do K 1.32; nemške pitanske svinje od K 1.20 do K 1.24; ogrske mesne svinje od K 1.14 do K 1.26; ogrske pitanske svinje Ia od K 1.26 do K 1.32; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.16 do K 1.24; bosnjaške pitanske svinje, debele od K 1.10 do K 1.16; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K 1.06 do K 1.12; ovce od K —.68; do K —.80; kozlički in jagnjeta od K —.— do K —.—.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letni in živinski sejmi.

8. novembra v Gr. St. Florijanu*, okr. Deutschlandsberg; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejmi); pri St. Petru ob Ottersbachu**; okr. Cmurek; v Gradcu (sejm z rogato živino in konjski sejmi).

Dne 10. novembra v Altenmarktu**, okr. St. Gallen; pri Sv. Martinu pri Vurbergu**; okr. Maribor; v Brežicah (svinjski sejmi); v Ponikvi**; okr. Šmarje pri Jelšah; v Groß-Kleinu (sejm s klavno živino), okr. Lipnica.

Dne 11. novembra v Riegersburgu, okr. Feldbach; pri Sv. Ani am Aigen, okr. Fehring; pri Sv. Martinu, okr. Gröbming; v Ormožu; v Sromljah, okr. Brežice; v Birkfeldu; pri Sv. Martinu pri Slovenjem Gradcu; pri Sv. Martinu na Paki, okr. Šoštanj; v Lipnici.

Dne 12. novembra v Oplotnici**, okr. Konjice; na Laškem**; pri Sv. Martinu**, okr. Deutschlandsberg; v Deutscheitzu*; v Stallhofenu**, okr. Voitsberg; v Packu**, okr. Voitsberg; v Landnu, okr. Sv. Gallen; v Rottenmannu**; v Spodnjih Hočah*, okr. Maribor; v Oberwölzu**; v Ormožu; v Malih Rodnah*, okr. Rogatec; v Gleisdorfu**; v Marenbergu**; v Kirchbergu ob Rabi**, okr. Feldbach; v Schladingu**.

Dne 13. novembra v Ljutomeru*; v Ormožu (svinjski sejmi).

Dne 14. novembra v Ptuj (sejm s ščetinarji); v Imenem (sejm s ščetinarji), okr. Kozje; v Mariboru.

Dne 15. novembra na Vranskem**; v Hoheneggu**, okr. Deutschlandsberg; v Fürstenfeldu; v Friedbergu; v Pöllau; v Poličanah**, okr. Slovenska Bistrica; v Središču**, okr. Ormož; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejmi); v Radgoni**; v Ruprechtu*, okr. Weiz; v Arvežu (sejm z drobnico); v Gradcu (sejm z rogato živino).

Dne 17. novembra v Brežicah (svinjski sejmi).

Dne 18. novembra v Gomilici, okr. Lipnica.

Dne 19. novembra v Lučah**, okr. Gornjigrad; v Wettmannstettenu*, okr. Deutschlandsberg; v Ivnicu**; pri Sv. Jurju ob Pesnici**, okr. Maribor; v Rušah, okr. Maribor; v Podsredi**, okr. Kozje; v Slovenjem Gradcu**; v Šoštanju**.

Dne 20. novembra v Ormožu (svinjski sejmi).

Dne 21. novembra v Brucku; pri Sv. Jurju okr. Vransko; pri Sv. Jurju ob Ščavnici**, okr. Gornja Radgona; v Ptuj (sejm s ščetinarji); v Podčetrtku**, okr. Kozje; v Imenem (sejm s ščetinarji), okr. Kozje; v Sinabelkirchenu**, okr. Gleisdorf; v Arvežu**.

Dne 22. novembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejmi); v Arnovžu**, okr. Lipnica; v Gradcu (sejm z rogato živino).

Dne 23. novembra v Semriachu**, okr. Frohnleiten; v Slovenski Bistrici**.

Dne 24. novembra na Teharjih*, okr. Celje; pri Sv. Marjeti ob Pesnici*, okr. Maribor; v Brežicah (svinjski sejmi).

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.

Gradec, Mehlplatz št. 1.

I.

Ustanovitev avstrijske državne centralne zadružne blagajne.

Dne 19. septembra vršilo se je na Dunaju posvetovanje, ki je velikega pomena za avstrijsko kmetijsko zadružništvo. Ker je to posvetovanje sklicala vlada, predsedoval je ekselencja finančni minister dr. pl. Korytowski. Ta se je razvila glede centralne blagajne zadružništva vseh avstrijskih kronovin. Te enquete so se udeležili razun že omenjenega ministra, zastopniki trgovskega, poljedelskega, notranjega ter justičnega ministrstva, kakor tudi veliko zastopnikov kmetijskih in obrtniških zadrug.

Otvoril je enketo finančni minister z govorom, ki je obetal mnogo; njeno nadaljevanje je bilo v vsakem oziru zanimivo in je spravilo marsikteri predmet na dan.

Prav posebno pa bo vsem zadružnim krogom ugajal program glede ustanovitve centralne državne blagajne vsega zadružništva, kateri program je razvil minister v svojem govoru; po njegovem mnenju naj bi k tej ustanovitvi pripomogla država z izdatnim prispevkom. Po temtako bi se naj toraj ne ustanovil kak državni institut, temveč popolnoma samostojno združenje organizacij posameznih dežel v ta namen, da se uravna zadružni kredit. Država toraj ne bo nadzorovala in ovirala zadružništva, ki se je do sedaj razvijalo prosto. S tem, da se ustanovi državna blagajna zadružništva, naj bi se okrepil kredit dosedanjih po deželah ustanovljenih organizacij, ter naj bi se dobila nova sredstva za nadaljni prospeh in večjo delovanje.

Brezdvomno bo se na ta način najpoprej ustreglo kreditnim potrebam kmetijstva in malega obrtništva. Tudi boste ti dve, za prospeh države tako važni vrsti prebivalstva tem potom dobile napravo za pridobitev potrebnega kredita, in to odgovarja sedanjim novodobnim gospodarskim razmeram, kajti take naredbe ima tudi že trgovstvo in industrija.

Glede nadaljevanja te enquete objavimo tukaj članek, ki je izšel v „Wiener Zeitung“:

Finančni minister dr. pl. Korytowski je otvoril zborovanje s tem, da je pozdravil navzoče v imenu vlade, ter omenil, da je že ta dober obisk zborovanja dokaz, kako važno je vprašanje, o katerem bi se naj razpravljalo.

Na to preide minister na predmet sam in nadaljuje:

Ideja skupnega kreditnega instituta, ki bi naj obsegal zadružništvo vseh dežel, ni nova. Že pogostokrat se je obravnavalo v javnosti o njej. Že pred 15 leti

je poslanec Steinwender v državnem zboru predlagal, naj se ustanovi državna zadružna banka, in ta predlog je ponovil tudi leta 1897. in 1899. Tudi od drugih strani se je večkrat poskusilo, da bi se stvar spravila v pravi tir.

Samooobsebi se razume, da se je tudi vlada že zdavnej pečala s to zadevo. Moderna država, ki je poklicana, da podpira in povspesuje slabotne gospodarske eksistence, tudi ne more in ne sme pozabiti na male kmetijske panoge in malo obrt, ki se bojuje združena v zadrug z raznimi težkočami.

Nezdrave razmere so krive, da se ideja o ustanovitvi zadružnega centralnega kreditnega zavoda do sedaj še ni uresničila. Vleče pa se ta ideja skozi ves razvoj našega zadružnega kredita. In gospodje bodo imeli priliko, da izrazijo svoja mnenja in svoje izkušnje o tej stvari.

Da celo stvar obrazložim, naj v prvi vrsti omenim, da se je vlada ravno sedaj tako poprijela te stvari zategadel, ker hoče zazširiti delovanje tega novega zavoda na vse panoge zadružništva, tudi na srednje stopnje v posameznih deželah. Na podlagi dosedanjega razvoja naj se zida dalje, in nov zavod naj ne stopi na mesto dosedanje organizacije, temveč njej na čelo. Naš načrt je tudi v tem, da se povoljni, mnogokrat celo zelo važni uspehi dosedanjega razvoja dobro vporabijo in pospešijo.

Večletni razvoj te organizacije nam kaže nenavaden pojav in to kar se tiče obsega, kakor tudi ravno zaraditega, ker naše ljudstvo ne pozna inicijative v kmetijstvu. In ravno ta inicijativa se je pojavila takoj pri ljudeh, ki nimajo ravno kapitala.

Omeniti moramo, da so ta razvoj zdatno povspesila razna deželska zastopstva, kakor tudi to, da so vlade zmiraj sodelovale osobito poljedelska in trgovska ministrstva.

Toda manjka še mnogo, in to kar manjka stori lahko le velik skupen kreditni zavod.

Država se ne bo imela le brigati za gmotno podporo, temveč še veliko bolj za važne instrumente kreditne organizacije, ki bi se naj dali po tem novem zavodu vsemu zadružnemu kreditu.

Poleg mene, ki sem kot minister dolžan skrbeti za časuprimerni razvoj naše kreditne organizacije, ter poleg trgovskega in poljedelskega ministrstva je v prvi vrsti ministrski predsednik, ki hoče izvesti svoj že prej zasnovan načrt, ki je uživotvorjenje kreditne organizacije; tudi gospodarska politika, ki je naloga sedanje vlade, zahteva, da se vprašanje v centralni zadružni blagajni čim prej reši.

(Nadaljevanje sledi.)

II.

Osebna poročila.

Zvezino vodstvo izpolnjuje žalostno nalogo s tem, da naznanja smrt svojega uradnika pri sadni izkoriščevalnici gosp. Pollaka, ki se je dne 7. oktobra t. l. nenadoma preselil v večnost; ž njim je zgubila zveza dolgoletnega, zvestega in zanesljivega uradnika.

Nadalje je izstopil iz službe vodja knjigovodstva, bivši uradnik gosp. Silvester Paumgartner. Na njegovo mesto je stopil h knjigovodstvu gosp. Gustav Braun, ki je imel že prej ta posel pri zvezi.

III.

Od sadne izkoriščevalnice zveze kmetijskih zadrug za Štajersko.

Da se povspeši izvoz sadja, je treba, da se ozira tudi na angleške razmere pri kupčevanju s sadjem; v boljšo orijentacijo lahko tudi mi svojim udom — sadjerejcem naznanimo sledeče, kar se nam je uradno poročalo.

V Londonu centralizirana trgovina s svežim namiznim sadjem in sadjem za vkuhanje se ozira na princip vidnega blaga in prodaje navzočega sadja, kar je tudi primerno naravi tega produkta. Ker se cena povprečno ravna po tem, kako je blago, in je odvisno veliko od tega, koliko se ravno potrebuje in povprašuje po sadju, prinesejo producenti isto z vsem rizikom na trg, kjer ga ali naravnost prodajajo konzumentom ali pa po dražbi.

Kakor rečeno je cena odvisna od dobrote in kakovosti blaga, kakor tudi od tega, ali je dotična vrsta sadja že dovolj vpeljana na trg, ter konečno od razmerja med prodajalci in kupovalci. Seveda je vse ležeče na tem, da se človek spozna v tej stvari; še važnejši, lahko rečemo najvažnejši faktor pa je spretnost, zanesljivost in poštenost agenta, ki pri prodaji posreduje. Avstrijsko in ogrsko sadje je do sedaj še nepoznano na angleškem trgu, in vodje najvažnejših hiš te vrste nam javljajo, da avstrijskega in ogrskega sadja še nikoli videli niso. Vse to se tudi razvidi iz uvozne statistike, kjer je za leto 1904. Avstrija vpisana s svoto 5000 K, med tem ko se je v obče importiralo sadja za 51 milijonov kron.

Največ kakor znano uvozijo Amerikanci, Tasmanija, nadalje Portugalsko, Francija, Španija, Holandija in razne britiške kolonije. Prevoz ameriških jabelk traja 8 do 10 dni, toraj bi ne zaostal tudi naš transport za ameriškim, če bi bile železniške zveze ugodne; na vsak način pa bi lahko prekosili uvoz sadja iz Avstralije. Naša avstrijsko-ogrsko vozna cena za uvoz sadja je po mnenju veččakov taka, da bi se mogla začeti in potem tudi redno nadaljevati trgovina le z naj-

boljšimi vrstami, kajti cenejše vrste bi se nikakor ne mogle meriti z deželami kakor so Holandija, Belgija in Portugalsko, ki so vendar glede prevoza veliko na boljšem. Neka večja tvrdka je obljubila, da hoče poskusiti in sicer na sledeči način: Eksporтерjem dotične firme se dpošlje 20 do 25 zabojev najboljših jabelk in hrušek v teži 40 angl. funtov ali 20 kg.

Sadje je navadno spravljeno v papir, kar pa ni neobhodno potrebno.

Poleg najfinejšega in srednjega namiznega sadja, se najraje kupuje „ostro“ t. j. nekako prijetno kislo. Kakor že omenjeno, je cena zelo nestalna in je odvisna tudi od tega, koliko se v omenjenih deželah pridela sadja in koliko se ga porabi.

Tako na dobro srečo na trg spravljeno sadje se prodaja tako, da se prodajalec obvesti brzojavno o ceni in da dovoli prodati po tekoči ceni. Večja naročila po navzočih vzorcih se vrše navadno tudi po vsakokratni ceni in brzojavno. Plača so potem, ko je prišlo sadje zdravo in se je ogledalo, po določeni ceni proti vložnici na tukajšnih bank ali pa na kak drug način.

Ako pa bi hotel kdo vedeti še več in natančneje glede zveze s trgovci oziroma s kupci na Angležkem, posredujemo mi našim udom prav radi.

IV.

Nakupovanje sadja za tolčenje.

Zveza kmetijskih zadrug za Štajersko kupi mnogo sadja za tolčenje, da bo pripravljala jabolčnik v svojih lastnih stiskalnicah.

Prosimo toraj naše ude, da nam vpošljejo svoje ponudbe ki naj obsegajo to-le:

1. Navede se naj cena za 100 kg od dotične postaje.

2. Množina in če le mogoče tudi vrsta sadja; opomni pa se, da bo se zveza ozirala le na pošiljatve v celih vagonih. Manjši posestniki bi se prodaje lahko vdeležili na ta način, da bi jih poslalo več skupaj.

3. Navesti se mora natančno čas, kdaj se misli poslati sadje. Razumljivo je, da morajo biti jabelka snažna in dobre vrste. Gnjiło ali poškodovano sadje bi se moralo zavrniti.

V.

Zvezina stiskalnica.

Zveza kmetijskih zadrug za Štajersko je postavila „prešo“ z hidraulično stiskalnico, ki odgovorja vsem zdravstvenim zahtevam; udje zveze se vabijo, da se poslužujejo te stiskalnice.

Natančnejša pojasnila daje vodstvo kmetijskih zadrug za Štajersko v Gradcu, Mehlplatz št. 1, oziroma ustmeno daje pojasnila oskrbništvu zalog v Algersdorfu, Eggenberger Allee št. 79.

VI.
Izkaz o kontokorentnem poslovanju zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem meseca septembra 1906. (Promet z denarjem).

A. Posojilnice.

	Konto vloge				Konto kredita			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 31. avgusta 1906	—	—	5,473.418	90	1,664.340	24	—	—
Promet septembra 1906 . .	158.624	91	196.437	39	68.820	31	42.059	43
Skupaj . . .	158.624	91	5,669.856	29	1,733.160	55	42.059	43
Proč vračila	—	—	158.624	91	42.059	43	—	—
Stanje dne 30. septembra 1906	—	—	5,511.231	38	1,691.101	12	—	—

B. Druge kmetijske zadruge in društva.

	Konto vloge				Konto kredita			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 31. avgusta 1906	—	—	1.181	26	480.943	78	—	—
Promet septembra 1906 .	—	—	—	—	12.000	—	3.027	65
Skupaj . . .	—	—	1.181	26	492.943	78	3.027	65
Proč vračila	—	—	—	—	3.027	65	—	—
Stanje dne 30. septembra 1906	—	—	1.181	26	489.916	13	—	—

Ves promet posojilnih društev zveze meseca septembra 1906 K 465.942·04

Ves promet ostalih gospodarskih zadrug in društev meseca septembra 1906 „ 15.027·65

Stanje vseh koncem septembra 1906 vlog „ 5,512.412·64

Stanje vsega „ „ 1906 kredita „ 2,181.017·25

Uvoz blaga v septembra 1906 „ 44.075·46

Izvoz „ „ 1906 „ 55.194·06

Skupni promet v septembra 1906 K 99.269·52

Število pridruženih posojilnih društev koncem septembra 1906: 244.

Število ostalih pridruženih gospodarskih zadrug in društev koncem septembra 1906: 51.

VII.

Dopolnitev vinske zaloge v štajerski zvezini vzorni kleti.

Da dopolni vinske zaloge v svoji „deželni kleti“, potrebuje zveza precej naravnega vina lastnega pridelka. V zvezi so zastopane vse vinorodne pokrajine na Štajerskem, in se toraj vabijo vsi udje, ki se pečajo z vinorejo, oziroma tudi domačini udov zvezinih, to so udje posojilnic, kmetijskih zadrug in društev in c.kr. kmetijske družbe, da naznanijo zvezi kmetijskih zadrug, če imajo na prodaj vino lastnega pridelka.

S ponudbo, v ktere se naj naznani množina vina, vrsta, letnik in cena za 100 litrov od dotične postaje, naj se v vpošljete kot vzorec dve steklenici poštnine prosto na zvezo kmetijskih zadrug za Štajersko v Algersdorf pri Gradcu, Eggenberger Allee 79. kjer se bo to vidno predložilo v preskušnjo komisiji, ki obstoji iz državnih, deželnih ter zvezinih strokovnjakov.

Oznaniło.

Požlahtnjene trte.

I. štajerska trsničarska zadruga v Juršincih pri Ptuj (fara sv. Lovrenc v Slovenskih Goricah, ki meji na slovite ljutomerske vinograde)

ima na prodaj:

75.000 komadov silvanca, 50.000 komadov burgundca (belega), 120.000 komadov mozlerja, 130.000 komadov velšrizlinga, 22.000 komadov gutedelna, 35.000 komadov traminca, in nekaj od sledečih vrst: „Plavec“, burgundca (modrega), Portugizana, raufola, muškata in tudi mešanih vrst. — Vse vrste so zanjčeno prve vrste, in stane tisoč komadov K 160.— P. n. kupci naj se izvolijo čim prej oglasiti za trte in pridjati naročilu 10% kupnine. — Trte se lahko ogledajo pri g. Ivanu Šegula, veleposestniku v Hlaponcih, jedno uro oddaljene vasi od železniške postaje Moškanjci pri Ptuj. 215—3

„Kiffhäuser Technicum“ v Frankenhausenu.

Tukaj se vršijo tečaji, v kterih se kmetovalcem obrazloži delo z raznimi stroji. — Prospekti se dobijo zastonj. 20—24

Vabimo p. n. okrajne zastope in občine, kakor tudi cenjene družbine ude, da inserirajo v „Gospodarskem Glasniku“. Cena je nizka. Ako se večkrat inserira in večji inserati, damo primeren popust. Naročila se naj blagovolijo vposlati naravnost družbini pisarni.